

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/ 40619-20 GK 92
7/ 43709 GK 134
7/ 48295 GK 11
7/ 49044 GK 12
7/ 49066 GK 12
7/ 49154 GK 12
7/ 49211 GK 12
7/ 49319 GK 12
7/ 49735 GK 12
EK:

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21
7/52522-23
7/52528-29 } GK 23
7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/49894 GK 12
7/51219-20 } GK 13
7/51441
7/51443
7/51619
7/51621-22 } GK 17
7/52100-01
7/52103-04 } GK 18
7/52217
7/52222 }
7/52704-08
7/52710-14 } GK 25
7/52717-18
7/52954
7/52956-63 } GK 27
7/53081
7/53084
7/53086-89
7/53091-92 }
7/53285-92
7/53294-95
7/53297-98 } GK 30
7/53446-49
7/53451-52
7/53455-58
7/53460-61
7/53590-91 GK 32
7/53692
7/53696-98 } GK 34
7/53700-03
7/53705-06 }
7/53787 GK 35
7/53882-86
7/53888-90 } GK 38
7/53892
7/54020 GK 40
7/54107-09
7/54117
7/54119-25
7/54309-10
7/54317
7/54440

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN OYA ERSOY'UN
TBMM 7/54109 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

IPCC (Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli) 5. Değerlendirme Raporu'nun gösterdiği somut bilimsel bulgular iklim krizinin yavaşlamak bir yana derinleştiğine işaret etmektedir.

Türkiye, iklim değişikliğinden en çok etkilenecek bölgelerden birinde yer alıyor. Tahminler, Türkiye'de ortalama sıcaklığın 2100 yılına kadar 5 °C kadar yükseleceği yönündedir. Türkiye'de sera gazı emisyonları 18 yılda yüzde 138 artmış, Türkiye'de karbondioksit (CO2) eşdeğeri olarak 2018 yılı toplam sera gazı emisyonu 1990 yılına göre yüzde 138 artış göstermiştir.

2019 Küresel İklim Riski Endeksi Türkiye'de iklim değişikliğinden kaynaklanan felaketlerin 1997-2017 yılları arasında yaklaşık 2 milyar dolar değerinde bir ekonomik kaybın oluşmasına neden olduğunu göstermiştir.

Washington merkezli İklim Yatırım Fonları (CIF) Başkanı Mafalda Duarte, 2020 yılında yaptığı açıklamada, Türkiye gibi enerji dönüşümü başlatan ülkelerin yenilenebilir enerji dönüşümü için desteklenmesi gerektiğini dile getirmiştir. Duarte; 450 milyon dolar CIF ve 4,3 milyar doları farklı kaynaklardan olmak üzere Türkiye'de yenilenebilir enerji ve verimlilik projelerine önemli miktarda yatırım yapılmasının sağlandığını ifade etti. Duarte diğer yandan Türkiye'de uluslararası kurumlarla 2015'te 220 milyon dolar büyüklüğündeki "Sıfıra Yakın Atık Programı" başlatıldığını da dile getirdi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması ile 2015 yılından beri onaylanması beklenen Paris İklim Anlaşması 6 Ekim 2021 tarihinde TBMM'de onaylandı. Paris İklim Anlaşması'nın onaylanması ile birlikte Türkiye'nin iklim fonlarından yararlanması hesaplanmaktadır. Öte yandan Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'nın Türkiye'de yenilenebilir enerji sektörüne 500 milyon dolar kredi verileceğine ilişkin haberleri ile enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler yenilenebilir enerji sektörüne ilişkin yatırım projelerini devreye sokmaya başlamıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Bakan Yardımcısı ve İklim Değişikliği Baş müzakerecisi Prof. Dr. Mehmet Emin BİRPINAR'ın açıklamasına göre Türkiye'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) altında Ek-I listesinde yer alan konumu nedeniyle fon yararlanıcısı olmadığını ve fonlardan yeteri kadar yararlanamadığı şeklindedir. BİRPINAR, Türkiye'nin GEF'den (Küresel Çevre Fonu) yararlanarak iklim değişikliği konusunda yatırımlar yapıldığını söylemiştir. BİRPINAR'ın açıklamalarına göre; Türkiye, iklim değişikliğinde en fazla paya sahip olmak üzere tüm temalarda aldığı toplam fon miktarının ulusal projeler için yaklaşık 114 milyon ABD doları, bölgesel veya küresel projeler çerçevesinde yararlandığı fon miktarının ise yaklaşık 347 milyon ABD doları olarak gerçekleştiğini belirtmiştir. BİRPINAR, Dünya Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, Avrupa Birliği kuruluşları tarafından olmak üzere pek çok proje, çok taraflı kalkınma bankaları ile doğrudan donör ülkelerin sağladığı finansman kaynakları ile fonlanan Türkiye'nin yaptığı projeler neticesinde ciddi emisyon azaltımı sağlandığını ve bu fonların etkin bir şekilde kullanıldığını iddia etmiştir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadele etmek üzere yararlandığı fon miktarı nedir?
2. Türkiye'nin bu kapsamda aldığı fonların hangileri özel sektöre sağlanan fonlardır?
3. Türkiye'nin bu kapsamda aldığı fonların hangileri Bakanlığınızın faaliyetlerinde kullanılmak üzere alınmıştır?

4. Türkiye iklim değişikliği ile mücadele kapsamında hangi uluslararası kurumlardan ne kadar fon sağlamıştır?
5. Türkiye sağladığı bu fonları hangi sektörlere yatırım yaparak harcamıştır?
6. Türkiye'nin sağladığı bu fonlar sonucunda elde edilen somut sonuçlar nelerdir?
7. Sağlanan fonlar neticesinde emisyon azaltım oranları yıllara göre değişiklik göstermiş midir? Gösterdi ise bu oran ne kadardır?
8. Sağlanan fonlar neticesinde yapılan yatırımlar sonucunda sera gazı şaahmını oranlarında olumlu yönde değişiklik görölmüş müdür? Göröldü ise bu oran ne kadardır?

CEVAP

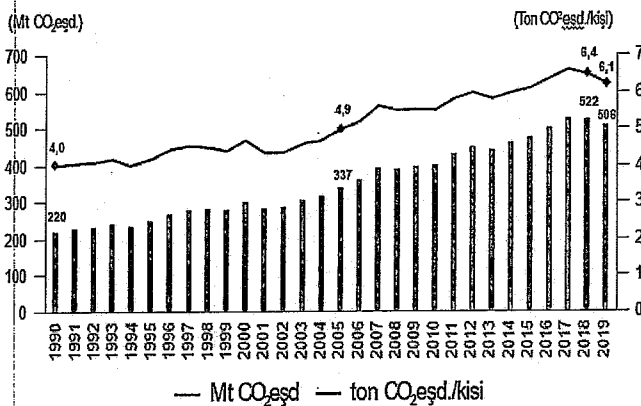
Ölkemizin iklim değişikliği ile mücadele kapsamında ya da farklı amaçlarla yurtdışından aldığı fonlara ilişkin çalışmalar ve düzenlemeler Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın uhdesindedir.

Bakanlığımız tarafından yürütölen projeler kapsamında Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA), Küresel Çevre Fonu (GEF), Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNDP) ve Dünya Bankası fonlarından yararlanılmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanan Ulusal Sera Gazı Envanter Raporu'na göre 2019 yılı toplam emisyonları 2018 yılına göre %3,1 oranında, 2017 yılına göre ise %3,6 oranında azalış göstermiş olup toplam emisyon 506.1 milyon ton CO₂ seviyesindedir.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin 1990-2019 yılı arasındaki emisyon verileri gösterilmektedir.

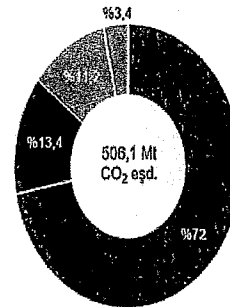
Toplam ve kişi başı sera gazı emisyonu, 1990-2019

Nisan ayında yayımlanan sera gazı envanterine göre;

- 2019 yılı toplam sera gazı emisyonu bir önceki yıla göre %3,1 azalarak 506,1 milyon ton karbondioksit eşdeğeri,
- 2019 yılı kişi başı toplam sera gazı emisyonu 6,1ton karbondioksit eşdeğeri olarak hesaplanmıştır

Sektörlere göre sera gazı emisyon oranları, 2019

Enerji : %72

Enerji üretimi : %29,3
Sanayi : %10,8
Ulaştırma : %16,3
Binalar : %11,5
Diğer : %4,1

Tarım : %13,4
Sanayi : %11,2
Atık : %3,4

■ Enerji ■ Tarım ■ Endüstriyel İşlemler ve Ürün Kullanımı ■ Atık